

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Ing. P. M.**, zastoupen Mgr. Patrikem Personou, advokátem se sídlem Bedřicha Smetany 1916, Uherský Brod, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 1666/2, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016, č. j. 9 A 232/2015 - 104,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Usnesením Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. města Prahy, Služby kriminální policie a vyšetřování, Odbor hospodářské kriminality, 3. oddělení, ze dne 27. 5. 2014, č. j. KRPA-129542-80/TČ-2013-000093-NL, bylo žalobci sděleno obvinění z trestné činnosti spočívající v porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Dne 9. 8. 2015 bylo žalobci doručeno předvolání na den 26. 8. 2015 k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii ČR“), ze dne 3. 8. 2015, č. j. KRPA-129542-473/TČ-2013-000093-NL, spočívajících ve snímání daktyloskopických otisků, zjišťování tělesných znaků, provádění měření těla, pořizování obrazových, zvukových a jiných záznamů a odebírání biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení.

[2] Žalobce zareagoval zasláním námítky spojené s omluvou z provedení identifikačních úkonů a s žádostí o přezkoumání postupu policejního orgánu. Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze sdělením ze dne 17. 9. 2015, č. j. 1 KZV 113/2014 - 515, sdělil žalobci,

že žalovaný v daném případě postupoval podle § 65 zákona o Policii ČR, tedy v rámci správního řízení, a orgány činné v trestním řízení proto nejsou kompetentní k přezkoumávání takových úkonů.

II.

[3] Žalobce podal proti předvolání dne 16. 11. 2015 žalobu na nezákonný zásah k Městskému soudu v Praze, který ji odmítl usnesením ze dne 30. 8. 2016, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Městský soud shledal, že jediným zásahem vůči žalobci bylo předvolání ze dne 3. 8. 2015, o kterém se prokazatelně dozvěděl již dne 9. 8. 2015, kdy mu bylo doručeno. Žaloba ze dne 16. 11. 2015 tedy byla opožděná, neboť byla podána až po marném uplynutí dvouměsíční lhůty stanovené v § 84 odst. 1 s. ř. s. K jinému „zásahu“ kromě zmíněného předvolání vůči žalobci ze strany žalovaného prozatím nedošlo. Žalobce se k provedení identifikačních úkonů na základě předvolání dobrovolně nedostavil, a ani netvrdí, že by bylo realizováno jeho předvedení za účelem provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o Policii ČR. Městský soud neakceptoval žalobcovu tvrzení, že lhůta k podání žaloby mu začala běžet až od 17. 9. 2015, kdy se z vyjádření dozorujícího státního zástupce dozvěděl, že k získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace byl předvolán nikoliv v rámci probíhajícího trestního řízení, ale v rámci nově zahájeného správního řízení. Vyjádření dozorujícího státního zástupce a povědomí žalobce o něm je z hlediska běhu lhůty pro podání zásahové žaloby zcela irelevantní. Rozhodující je skutečnost, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu.

[4] K žalobcovu návrhu, aby soud výrokem rozsudku žalovanému do budoucna zakázal provádět vůči žalobci úkony uvedené v § 65 zákona o Policii ČR, městský soud připomněl, že i podle judikatury Nejvyššího správního soudu lze zásahovou žalobu podat teprve po uskutečnění tvrzeného nezákonného zásahu.

III.

[5] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[6] Podle stěžovatele je nutno subjektivní dvouměsíční lhůtu k podání žaloby počítat až od sdělení dozorujícího státního zástupce, že předvolání bylo provedeno ve správním řízení, nikoli v řízení trestním, neboť až v tu chvíli se stěžovatel dozvěděl o nezákonnosti zásahu. Stěžovateli nemůže být na újmu, že žalovaný v předvolání nevedl, že jej činí ve správním řízení, a nechal tak stěžovatele v nejistotě, dle jakého procesního předpisu postupovat. Nelze připustit, aby dotčená osoba musela činit paralelně úkony podle více procesních předpisů, protože jí orgán veřejné moci nesdělil, podle jakého procesního předpisu postupuje. Sám žalovaný ostatně na straně 4 vyjádření k žalobě uvedl, že k předvolání stěžovatele došlo v souvislosti s trestním řízením, které proti němu bylo vedeno. Naopak mu žalovaný nesdělil, že vede i správní řízení. Na počítání lhůty se proto měl použít právní názor vyjádřený Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 14. 8. 2014, č. j. 10 Afs 28/2014 - 51.

[7] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013 - 51, navíc plyne, že žalobu nebylo možno odmítnout pro opožděnost za situace, kdy nezákonný zásah stále trval. Předmětné předvolání přitom dosud nebylo zrušeno, takže jeho účinky trvají dosud.

[8] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl zrušení usnesení městského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

pokračování

IV.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že mezi doručením předvolání stěžovateli a podáním žaloby uplynuly více než tři měsíce, takže byla skutečně opožděná, a to i z pohledu judikatury, na kterou se stěžovatel odvolával. Z judikatury naopak plyne, že předvolání nesplňovalo podmínky pro to, aby bylo posouzeno jako trvajících či opakujících se zásah. Samo předvolání ostatně nemohlo ani nijak zasáhnout do stěžovatelovy právní sféry, zvláště za situace, kdy je stěžovatel nerespektoval a žalovaný další úkon neučinil. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

V.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Skutkový stav, jak jej zjistil městský soud a jak byl rekapitulován výše, není mezi stranami sporný. Předmětné předvolání bylo vydáno dne 3. 8. 2015, stěžovateli bylo doručeno dne 9. 8. 2015. Podle § 84 odst. 1 věty první s. ř. s. platí, že žaloba proti nezákonnému zásahu musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu, přičemž podle § 84 odst. 2 s. ř. s. nelze zmeškání této lhůty prominout. Stěžovatelova žaloba zasláná městskému soudu dne 16. 11. 2015 byla podána více než tři měsíce po doručení předvolání, a tedy skutečně opožděně.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti prosazuje, aby se lhůta k podání žaloby počítala až od sdělení státního zástupce ze dne 17. 9. 2015, neboť až tehdy se dozvěděl, že jde o nezákonný zásah ve smyslu § 82 a následujících s. ř. s. Takový přístup je však rozporný s judikaturou Nejvyššího správního soudu. V jeho rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010 - 293, publ. pod č. 2386/2011 Sb. NSS, bylo jasně konstatováno, že „[p]ro počátek běhu subjektivní dvouměsíční lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (§ 84 odst. 1 s. ř. s.) je rozhodný okamžik, kdy se žalobce dozvěděl o úkonu nebo nečinnosti správního orgánu, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení, že tento úkon nebo nečinnost správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu, naopak není pro běh uvedené lhůty rozhodný.“ Pro počátek běhu dvouměsíční lhůty je tedy v nyní posuzovaném případě rozhodující pouze okamžik doručení předvolání, v němž stěžovatel spatřuje nezákonný zásah, nikoli okamžik, kdy na základě informace od státního zástupce nabyl přesvědčení, že toto předvolání naplňuje znaky nezákonného zásahu přezkoumatelného ve správním soudnictví.

[14] Navíc Nejvyšší správní soud podotýká, že podřazení režimu s. ř. s., a nikoli zákonu č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), nebylo v daném případě natolik překvapivé, jak uvádí stěžovatel, aby jej mohlo uvést do nejistoty a založit porušení lidsko-právních principů, jichž se dovolává v kasační stížnosti. Není pravda, že žalovaný v předvolání nesdělil, podle jakého procesního předpisu postupuje. Předvolání bylo výslovně učiněno podle § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a bylo v něm obsaženo poučení výslovně odkazující na správní řád a označující policistu za správní orgán. Stěžovatel byl navíc v rozhodné době zastoupen advokátem.

[15] Krom toho v něm bylo jasně uvedeno, že jde o „*předvolání k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb.*“. Podle tohoto ustanovení policie může pro účely budoucí identifikace snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení, a to mimo jiné podle písmene a) u „*osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu*“. Je tedy pochopitelné, že k provedení identifikačních úkonů podle tohoto ustanovení došlo v souvislosti s trestním řízením, jak uvedl i žalovaný ve vyjádření k žalobě. Tato souvislost ovšem nespocívala ve stěžovatelově případě v tom, že by šlo o úkon činěný v rámci trestního řízení, nýbrž pouze v tom, že k uvedenému správnímu úkonu mohl být stěžovatel přizván proto, že byl předtím obviněn z úmyslného trestného činu, čímž u něj byla splněna podmínka § 65 odst. 1 písm. a) citovaného zákona.

[16] Stěžovatel se také dovolává toho, že na počítání lhůty měl být v jeho případě použit právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2014, č. j. 10 Afs 28/2014 - 51, podle něž platí: „*Lhůta k podání deklaratorní žaloby proti nezákonnému zásahu (§ 84 odst. 1 s. ř. s.) spočívajícímu v nesprávném zabájení daňové kontroly nebo postupu k odstranění pochybností plyne ode dne, kdy se daňový subjekt o zabájení dozvěděl, respektive pokud se domáhal nápravy uvnitř veřejné správy, kdy nabyl vědomost o bezúspěšném vyřízení opravného prostředku způsobilého zjednat nápravu nezákonného postupu, či stavu. Pouze představuje-li daňová kontrola nebo postup k odstranění pochybností jako celek nezákonný zásah, lhůta pro podání žaloby na ochranu před zásahem správního orgánu, a to ani lhůta subjektivní (dvouměsíční), ani lhůta objektivní (dvouletá), nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá.*“ Ve stěžovatelově případě ovšem nelze žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu vyřízenou státním zástupcem dne 19. 9. 2015 pokládat za „*opravný prostředek způsobilý zjednat nápravu nezákonného postupu*“ ve smyslu citovaného rozhodnutí, neboť žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu podle § 157a odst. 1 trestního řádu opravným prostředkem ve smyslu správního práva, který by byl způsobilý zjednat nápravu, v posuzované věci zjevně nebyla.

[17] Stejně tak nelze se stěžovatelem souhlasit ani v tom, že předvolání založilo nezákonný zásah, který stále trvá, ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013 - 51. Podle tohoto rozhodnutí platilo, že „*[u]stanovení § 84 odst. 1 s. ř. s. je třeba vykládat tak, že lhůta pro podání žaloby na ochranu před zásahem správního orgánu, a to ani lhůta subjektivní (dvouměsíční), ani lhůta objektivní (dvouletá), nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá. Jinak řečeno, žaloba proti zásahu, který trvá v okamžiku podání žaloby, z povahy věci nemůže být opožděná.*“ Jde ovšem o odkaz nepřítadný, neboť zde vyjádřený právní názor byl následně překonán v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 7 As 107/2014 - 53, publ. pod č. 3334/2016 Sb. NSS, podle něž se subjektivní lhůta k podání zásahové žaloby odvíjí vždy od okamžiku, kdy se žalobce dozvěděl, že byl proveden určitý úkon, který není samostatně přezkoumatelným rozhodnutím (v citovaném případě šlo konkrétně o záznam do katastru nemovitostí). Rozšířený senát naopak vyloučil, že by provedením takového úkonu byl založen trvající zásah. Předvolání stěžovatele k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o Policii ČR tedy ve světle právě uvedeného usnesení rozšířeného senátu nemohlo založit trvající zásah, takže ani odkaz na rozsudek č. j. 6 Aps 1/2013 - 51 nemohl zpochybnit správnost odmítnutí stěžovatelovy žaloby jako opožděné.

[18] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

pokračování

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu